

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 23/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti LABAŠ s. r. o., Textilná 2237/1, Košice, IČO 36 483 181, zastúpenej Advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Lukáš Labaš, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 38 Cb 49/2015 z 9. apríla 2018 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 128/2018 z 31. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti LABAŠ s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti LABAŠ s. r. o., Textilná 2237/1, Košice, IČO 36 483 181 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) sp. zn. 38 Cb 49/2015 z 9. apríla 2018 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 128/2018 z 31. decembra 2018 (ďalej spolu aj „napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola v zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu), Martin Vernarský a Peter Straka (sudca spravodajca).

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 26. februára 2015 podala na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhala zaplatenia sumy 3 645,67 € s prísl. z titulu zaplatenia zmluvnej pokuty v zmysle uzavretej rámcovej zmluvy z 1. februára 2013 medzi sťažovateľkou a žalovanou, ktorá jej bola povinná dodávať tovar. Keďže časť dodaného tovaru mala kvalitatívne vady a časť bola po záruke, sťažovateľka si uplatnila u žalovanej reklamáciu. Sťažovateľka uvádza, že jej v stanovenej lehote žalovaná neoznámila svoje stanovisko k uplatnenej reklamacii, čím porušila svoju

záväzkovú povinnosť, a tak jej vznikol podľa uvedenej rámcovej zmluvy nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty.

4. Súd prvej inštancie 20. júla 2015 vydal platobný rozkaz (v prospech sťažovateľky). V podanom odpore žalovaná tvrdila, že nedisponuje žiadnym dokumentom, ktorý by preukazoval uplatnenie reklamácie a prevzatie časti dodaného tovaru, a tvrdila, že osoba, ktorá prevzala tovar, nikdy u žalovanej nepracovala.

5. Následne okresný súd rozsudkom z 9. apríla 2018 žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v sume 100 %. Krajský súd následne nevyhovел odvolaniu sťažovateľky, v ktorom namietala, že okresný súd opomenul na daný právny vzťah aplikovať § 15 Obchodného zákonníka a rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

6. Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože súdy „*sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali a nezaoberali výkladom ust. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka a to najmä výkladom slovného spojenia poverením určitou činnosťou, či toto poverenie môže vyplývať aj z faktických okolností prípadu tzn. z toho, či osoba vystavuje za podnikateľa faktúry, sú u nej uplatňované reklamácie na vadný tovar. Toto posudzovanie a výklad malo podstatný vplyv na aplikovanie ust. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka na daný prípad.*“.

7. Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu špecifikovanými v bode 1, a navrhuje, aby boli tieto rozsudky zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie krajskému súdu. Napokon požaduje finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 338,24 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

15. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“) napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

17. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu, ako aj právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

18. V danom prípade mohla sťažovateľka namietat' porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu v podanom odvolaní (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní

sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.B K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

20. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

21. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

22. V danom prípade sťažovateľka namieta neústavnosť rozhodnutí všeobecných súdov z titulu, že krajský súd opomenul na daný právny vzťah aplikovať § 15 Obchodného zákonníka (bližšie pozri bod 5 a 6), čím porušil práva sťažovateľky na to, aby bola jej vec spravodlivo a podľa príslušného ustanovenia prejednaná. Sťažovateľka je toho názoru, že všeobecné súdy sa v odôvodnení svojich rozsudkov nevysporiadali s podstatnou právnou otázkou a nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy v konaní pred okresným súdom.

23. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu (ako aj rozsudkom súdu prvej inštancie) konštatuje, že odôvodnenie krajského súdu nemožno v žiadnom prípade považovať za arbitrárne. Krajský súd primeraným a presvedčivým spôsobom po opísaní skutkového stavu a po nezrovnalostiach vo výpovediach svedkov vysvetlil svoj právny názor, ktorý opieral aj o právny názor súdu prvého stupňa. Vo vzťahu k hlavnej námietke sťažovateľky, teda k neaplikovaniu § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka na daný právny vzťah, krajský súd v bodoch 39 až 40 napadnutého rozsudku uviedol: *„Na základe tohto ustanovenia je podnikateľ zaviazaný z úkonov, ktoré vykonávajú osoby poverené pri prevádzkovaní podniku určitou činnosťou. Toto špeciálne splnomocnenie má každý, kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou. Spôsob poverenia nie je zákonom predpísaný. Poverenie nemusí byť formalizované, v praxi vyplýva najmä z vnútorných organizačných predpisov, z pracovnej zmluvy. Právne účinky pre podnikateľa vyplývajú zo zaradenia (poverenia) konkrétnej osoby na danú činnosť v podniku. Okruh osôb poverených pri prevádzkovaní podniku nie je vymedzený. Spravidla pôjde o zamestnancov podnikateľa, môže ísť aj o spoločníkov spoločnosti, o osoby zastávajúce v podniku určitú funkciu.*

Pre použitie citovaného zákonného ustanovenia musí byť splnená podmienka, že ide o osobu, ktorá bola pri prevádzkovaní podniku poverená určitou činnosťou, čo v prejednávanom prípade nebolo preukázané, súd prvej inštancie preto nepochybil, keď na posúdenie predmetného právneho úkonu neaplikoval ust. § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka.“

24. Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu a uzavrel, že sťažovateľka nepreukázala vznik uplatneného nároku na zmluvnú pokutu z rámcovej zmluvy s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľka nepreukázala v súdnom konaní zmluvne upravený spôsob reklamácie tovaru, ktorý upravila sama sťažovateľka v rámcovej zmluve. Po vykonanom dokazovaní došli všeobecné súdy k jednoznačnému záveru, že na reklamačnom protokole absentujú, okrem iného, identifikačné údaje osoby preberajúcej osoby a nachádza sa tam len nečitateľný podpis. Všeobecné súdy správne ustálili, že bolo v záujme sťažovateľky, aby na predmetných tlačivách stotožnila osobu preberajúcu reklamovaný tovar, aby bolo možné vyvodiť záver, že bola oprávnená konať za žalovaného.

25. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je zrozumiteľné a jasné, spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia a jeho závery tvoria dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že nemá žiadny relevantný dôvod spochybňovať tieto závery krajského súdu a ani nahradzovať jeho názor názorom svojím vlastným.

27. Podľa konštantnej judikatúry totiž ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu

základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

28. Iba to, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

29. Za tejto situácie považuje ústavný súd za vylúčené, aby potvrdzujúcim výrokom rozsudku krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto jej ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu